

[Vanggaard.]

nødvendigt at beholde den nuværende Helligdagslovs Bestemmelser, da alle, ogsaa Forslaget her; jo peger paa Kirkefreden som det Formaal, der ligger til Grund for Lovforslaget i den foreliggende Skikkelse.

Vi fra vor Side maa bestemt holde paa, at vi kan ikke gaa med til Ændringer, hvad den egentlige Helligdag angaar. Derimod har der været fremført adskillige Grunde mod den nuværende Lovs § 5, hvorefter offentlige Forlystelser paa Aftenen før en Helligdag ikke maa udstrækkes længere end til Midnat. Her holder vi bestemt paa, at det under alle Omstændigheder bør gælde Aftenen forud for de tre store Højtidsdage. Det, man navnlig tager Sigte paa, er vel Kafé-Musikken og Restaurations-Dansen. Det kommer jo nærmest i Betragtning i København og i ganske enkelte store Byer. Vi ønsker ingenlunde og paatænker ikke en Ændring af de nuværende Lukkebestemmelser i Beværterloven, men det er anført, at dette Forhold Lørdag Aften virker inspirerende til at tage paa Natklub, særlig altsaa her i Hovedstaden, og Politimestrene har udtalt sig stærkt for en Ændring paa dette Punkt. Jeg kan kun sige paa mit Partis Vegne, at vi er villige til at tage dette Forhold under Overvejelse, saa hvis man kan finde en Form, som gør det muligt at ændre de nuværende uheldige Forhold, som man vel ikke ganske kan underkende, at Politiet har Ret i eksisterer, altsaa hvis man kan finde en Form, som gør det muligt at ændre de nuværende uheldige Forhold for Lørdag Aftens Vedkommende, saaledes at man kan holde Forlystelseslivet under mere kontrolerede Former, saa vil vi ogsaa anse dette for heldigt. Det er ogsaa det eneste Punkt, hvor jeg mener, der kan være Tale om nogen egentlig Forhandling. Bevares, der kan være Enkeltheder i den nuværende Helligdagslov ogsaa for selve Kirketidens Vedkommende, som man kan tale om, men i det store hele mener vi det rigtigt at bevare de Bestemmelser, der nu bestaar, som blev enstemmigt vedtaget af dette Ting i 1922, og som ikke mindst har faaet en forøget Aktualitet ved, at Husandagten som Følge af Radiogudstjenesten maa siges at være mere udbredt.

Vi er naturligvis villige til at medvirke ved en eventuel Udvalgsbehandling for at se, hvad der kan komme frem — jeg har altsaa her nævnt Overvejelser med Hensyn til Lørdag Aften —, men ellers maa vi i det store hele fastholde den nuværende Lovgivnings Bestemmelser.

H. F. Ulrichsen: Problemet om Helligdagsfreden og Helligdagslovgivningen er gammelt. Allerede i Christian den Femtes Danske Lov findes der et helt Kapitel, der handler om Helligdagsbrøde. Jeg skal nævne et Par morsomme Eksempler fra dette Afsnit, i 6te Bog. F. Eks. staar der i 6—3—3, at de Personer, der arbejder under Gudstjenesten, skal, første Gang de gribes, erlægge en Bøde paa 2 Lod Sølv; den, der udebliver fra Gudstjenesten, skal erlægge en Bøde paa 3 Lod Sølv. Endvidere er der en Bestemmelse i 6—3—5 om, at under Gudstjenesten skulde Hovedstadens og de forskellige Købstæders Porte være lukkede; der blev dog gjort Undtagelse for de Kapellaner, Provster og Præster, der skulde fra Byen ud paa Landet at tale eller omvendt, de kunde faa Lov til at passere gennem Portene. Disse skrappe Bestemmelser i Christian den Femtes Danske Lov, der altsaa tvangsindlagde Folk til Gudstjeneste, blev naturligvis forholdsvis snart forældede, og i det 19de Aarhundrede blev de i hvert Fald aldeles ikke haandhævet. Ikke desto mindre blev disse Bødebestemmelser først ophævet ved den sidste Helligdagslov, der blev udgivet under Enevælden, nemlig Loven af 26. Marts 1845.

Denne Lov af 1845 indeholdt som en hel Bunke andre Love i den Tid en manende og for saa vidt ogsaa ganske interessant Fortale, i hvilken man fortalte Borgerne, hvad der var Hensigten med en Helligdagslovgivning. Det hedder i denne Lovs Fortale, at en Helligdagslovgivning har to Formaal, det ene er at hendrage Borgernes Sind til Gud og hans hellige Ord og det andet at give Menneskene den Hvile fra deres Hverdagsarbejde, hvortil de trænger. Jeg synes, det er ganske interessant at se fastslaaet her, tydeligt og klart, at man med en Helligdagslovgivning har to Formaal, for det første at hendrage Sindet til Gud og hans hellige Ord, og for det andet at indføre en Hviledag, en Pause i Dagenes Arbejde.

Jeg vil gerne fastslaa, at dette dobbelte Formaal med Helligdagslovgivningen, saaledes som det er omtalt i Indledningen til Loven af 26. Marts 1845, er gældende den Dag i Dag. Der er naturligvis sket en vis Forskydning, for saa vidt som det Antal af Borgerne, der først og fremmest lægger Vægten paa, at Søn- og Helligdagen skal være Hviledag, vel nok kan siges at være stigende, men der er ingen Tvivl om, at et meget stort Antal og en meget betydende Del af Befolkningen ogsaa i 1935—36 mener, at Søn- og Helligdagen bør være noget